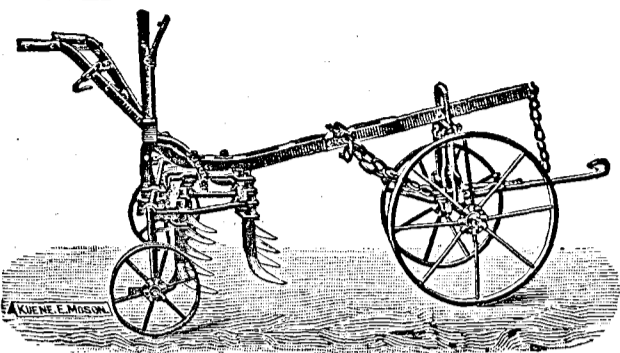

ERDÉLYI GAZDA

VIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVAR. 1906 ÁPRILIS 8.

14. SZAM

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mező-**MOSONBAN**
gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy és többvasu aczélekék,
rét- és szántóföld-boronák,
hírneves szabadalmazott tolokerekes

Mélyítő és porhanyító eszközök
a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL” sorvető-
gépek.

Uj! Burgonyamivelő eszközök,
Francia szőlőmivelő eszközök.

A vetőmag előkészítésére

Rosták, Konkolyozók, Centrifugák, stb.

Főraktár:

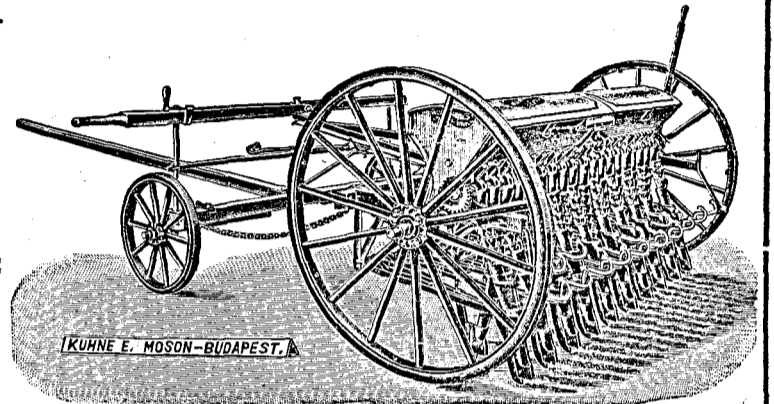
Fiókraktár: 1672

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MARTON IGNÁCNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

SÖPJING ENDRE
szőlőültetvény telepe
SZÉKELYHID.

Eladásra kerül:

2 éves zöld ojtvány,

a mely idősebb ültetések hiányai pótlására is kitűnő sikerrel
használható.

Fásajtvány.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Alantermő,
Szlankamenka, Juhfark, Gohér, Mézes, Chasselas, Ezerjő, Sár-
fehér, Kadarka, Nagyburgundi.

Riparia Portalison, Chasselas 6, Muskotály 9

fajban. Argentin, Medoc noir, Génuai, Damascusi, Kossuth Lajos, De
la Palestina, Ezeréves, Malakoff, Usum, Delavare, Madlaine angevine és
royale, Kecsekecsü piros, fehér és kék színben.

Amerikaiakból:

Riparia Portalis sima I. oszt. 40.000, gyökeres I. oszt.
70.000, II. oszt. 20.000 drl.

Rupestris Monticola, Vitis Solonis sima és gyökeres.

Europaiak:

Bakar, Erdei, Olasz és Rajnai, Rizling, Ezerjő, Sárfehér, Szerémi
zöld, Mézes, Tramini, Zöld Sylvani, Oportó sima és gyökeres. E fajták-
ból szálsként kiválasztott ojtóvesszőt is szállítok.

Delaware.

Ez igen keresett direkttermőből úgy sima, mint gyökeres vessző-
vel absolut tisztán szolgálhatok. Borminta fadobozban 1/4 liter bérmentve
35 kr, 1/2 liter bérmentetlenül 50 kr.

Sajáttermésű 1903 évi fehér, 1905 évi schiller, fehér és vörös
érmelléki borral 50 litertől felfelé szolgálhatok. 1/2 liter minta 50 kr.

Az idősebb ültetések hiányai pótlásának egyszerű módját s a **De-
laware** részletes ismertetését tartalmazó árjegyzékem ingyen és
bérmentve küldöm meg. 1510

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb
Mezőgazdasági gépek**

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

HEUCKE A.
HAUSNEINDORF-I **GŐZEKEGYÁR**

magyarországi —
vezérképviselősége:

Budapest,
VI., Teréz-körút 31.

Friss keltető tojás

Első rendű eredeti fehér Orpington törzs tojás 2 korona
 Magyar × Orpington, fehér. 25 fillér.
 Kitenyészített Maurer-faj, fehér 50 fillér.
 Sárga Orpington 1 korona

1731 Gondos csomagolásért szavatolok.
MAURER JÁNOS KECSKEMÉT

BONODOR-folyadék!

A legbüzösebb árnyékszékiszagot húzamosabb időre rögtön eltávolítja. Bruttó 5 kilogrammos bádogszelencében bérmentve 7 korona, 50 fillér. — Elegendő 1 évre. 1 kiló próbacsomag 2 korona 50 fillér szállítás nélkül.

BONODOR-POR 5 kilós csomagokban 7 korona bérmentve. — 1 kiló próbacsomag 2 korona szállítás nélkül.

A gazdaságban használjuk: különösen istállóban, ólban, az alómra szórva. A trágya úgy a vetőmagvak conserválására. Bővebb felvilágosítással szolgál **Farkas L. Márton, Kolozsvár.** 1721. II.

A VILÁG LEGJOBB MOSÓGÉPE AZ IDEAL-MOSÓGÉP

Gyártja: RAK és HOBZA, Hranice (Morvaország.)

Magyarországi képviselő:

ZITRIN IGNÁCZ, Sárospatak.

Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501 Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
 Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzszéplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lőhere-cséplők, tisztító-rosták, korokolyók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs-kavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Csabahagyöngye

már július hó utolsó negyedén érő, bőtermő, igen jól szállítható muskotály, kitünő, újdonság; az 1904. évben az országos kertészeti kiállításon bronzéremmel kitüntetett, ritka szemű, nem rothadó, korán érő

„Ezerjó” borszőlő

új válfajai, úgy egyéb csemegeszőlő, sima és gyökeres vesszőiről s a Csabahagyöngye gyökeres oltványairól szóló árjegyzék megjelent. — Sajón, 1905. évben, posta és vasut Nagy Szécsényben.

1730 **Siposs Imre**, ny. kir. jbiró.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149 Postatakpztri Cheque számla: 15603
 Cheque számla: a Magy. leszámit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdasítzteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszéri felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzszéplő készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészfűrj berendezéseket, Szecs-kavágókat, 1461 Repavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, ozukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erátakarmányok Derbyelássa, zsak, ponyva stb. stb

Ré pamag

oberndorfi, 100 kg. 48 korona
 székely tengeri legkorábbi, bőtermő prairie királyné tengeri, tenyészállatok, tojások

Gróf Teleki Árvéd

drassói uradalmában,
 u. p. KONCZA.

1675. II.

Hazai ipar! Magyar gyártmány! Hazai ipar!

Erdély egyetlen kizárólagos rézbutor áruháza

Allandó dus raktáron vannak: vas- és rézágak; éjjeli szekrények, mosdókészletek, ruhafogasok Összecsukható vaságak, kárpitozással és anélkül; sodronybotéttel és kiszedhető mátráccokkal. Ágyszodronybetétek fa- és vaskerettel, gyermekágyak, Ágyfelszerelési cikkek, mátráccok, takaró- s te- és gyermekkocsiok. 8 ritó-garnitúrák.

Üzletem különlegességét higienikusan tisztított ágytollak képezik. Ágytollakat higienikus uton való tisztításra is elváltak.

Mindennemű tornászati cikkek beszerzési forrása, azonkívül még sok itt fel nem sorolt áru. Pontos kiszolgálás, szigorúan szabott olcsó árak mellett árusít

Révész Emil

Kolozsvár Deák Ferencz-utca 21. szám. (Szemben a Mágna-kaszinóval.)
 Villamos csillárok nagy választékban. Telefon 571.

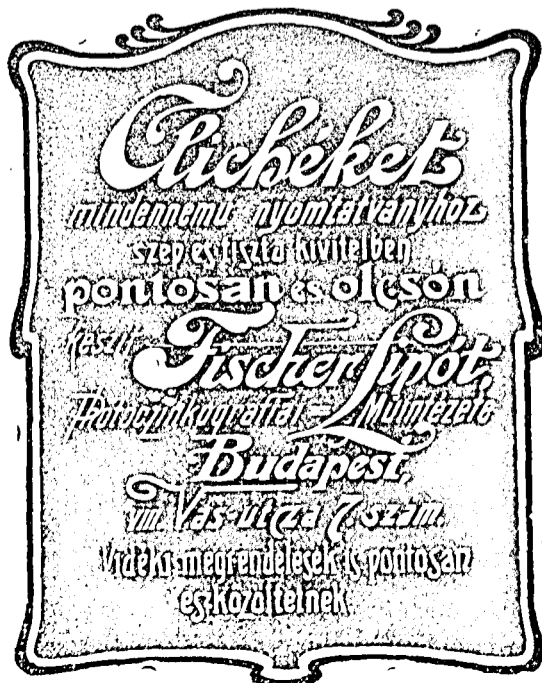
Legyek

istállóból, konyhából, mézszárszékéből, vígőhidről biztosan elűzetnek, ha **Légy-Bonodor**-ral megszeliük. — Legjobb már tavaszkor! — Egy kiló elegendő 25 [] méterre. 5 kiló, leírással, 6 korona, franco, utánvétellel

FARKAS L. MÁRTON,
 Kolozsvár, Patak-utca 2.

Aprilis 1-től
 Király-utca 28.

1721. I.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet egy éve. <i>Borona.</i>	167
Erdély szőlő és borgazdasága.	168
Ánís.	169
A jégeső és az ellene való védekezés. <i>K. N. J.</i>	169

Irodalmi szemle:

Könyvismertetés	170

Vegetes közlemények:

Meghívó. — Szőlősgazdák gyűlése. — Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete. — Szesztermelők közgyűlése. — A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének közgyűlése. — Kerlészeti tanügyünk reformja. — A Csikmegyei Gazdasági Egyesület bika-vására. — Védőintézkedések az aratósztrájk ellen. — Méhészeti előadások. — Uj gaydakörök.	170

Hirdetések.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet egy éve.

A Kolozsvárt székelő Erdélyi Gazdasági Egylet jelentése fekszik előttünk egy vaskos füzetben s az április hó 8-án tartandó évi rendes közgyűlés alkalmával beszámol annak 1905. évi életéről és működéséről.

Mindjárt a kezdeten el kell ismernünk, hogy dacára a mult évben mutatkozó nyomasztó közállapotoknak, illetve az ezek által sokban befolyásolt gazdasági közéletnek (melyet még jobban deprimált az 1904 évi országos jellegű szárazság) el kell ismernünk az egyleti vezérferfiak bölcs belátását, hogy menten minden politikától, minden figyelmüket s egyleti tevékenységüket az erdélyrészi gazdasági állapotok javítására, fejlesztésére fordították, mindenkor nagy figyelemmel lévén a *kis gazdaságok* emelésére is.

Az évkönyvből olvassuk, hogy az egylet célul tűzte ki az erdélyrészi kisebb (megyei) társaságokkal való közös munkát, azonban sajnos, a kontaktust kereső egyletek sorában még sokakat nem láttunk, pedig az E. G. E. az erkölcsi támogatáson felül ez évben mintegy 4000 koronát áldozott agrár-kulturális célokra. Ezután kell még megtalálni azon utakat és módokat, a melyekkel némely vidéki élő-haló gazdasági egyletek álmódosításukból felserkenthetők.

Pedig buzgalommal s modern szakértelemmel szolgálja ezt a célt a hetenként megjelenő »Erdélyi Gazda«, amely nemcsak a gyakorlati gazdasági életben tanácsol aktuális cikkekkel, de nagyobb horderejű, sokszor közgazdasági irányú közleményekkel is világosítja az elméletet. Így a legutóbbi számokban is gyakorlati gazdák-tól cikksorozatot közölt hazarészünk földművelésének hiányairól s közben felvetődött egy »erdélyrészi növénytermelési kísérleti állomás« létesítésének eszméje, mely ügben még egy szélesebbkörű megbeszélés is lesz.

Megalakította kebelében a Kolozsvármegyei gazdasági szakosztályt is (nem lévén megyei egylet), amely a vezérmegyének különleges agrár-követelményeit fogja elintézni. Erős a reményünk, hogy ezen »szakosztály« a jól kezdett úton még szélesebb

nyomokon fog működni; de elkerülhetetlen kelléke lévén a pénz is, alig halaszthatja már tovább Kolozsvármegye közönsége, hogy a gazdasági tevékenység előmozdítására a szakosztály javára egy fél %-ig meg ne adóztassa magát. Szerencsés példa már van erre a Vas-, Baranya-, Torontál-, Bácsbodrog-megyei gazdasági egyleteknél, melyek a megyei adó ellenében a közgazdasági közigazgatást is átvállalták. Már csak az államtól való függetlenség szempontjából is meg kell szavazni ezt a fél vagy negyed %-ot, mert ez évben is láttuk, hogy a folyton nehezedő politikai állapotok mellett aligha adhat agrár-szubszenciákat az állam.

A kiscsajda okulására voltak a 3 helyen rendezett tenyészállatkiállítások, mely alkalmakkor 860 korona díj adatott ki. Az irodalmi szakosztály ez évben is 3 új füzettel látta el az erdélyi gazdákat. Hasonlólag a kismember okulására rendezték a bánffy-hunyadi gyümölcs- és terménykiállítást, melyen 6 érmen kívül 538 koronát osztottak ki a termelők között. Ide sorolhatjuk a telen rendezett háziipari tanfolyamokat, ezek eredménye, hogy évek óta már mintegy 20 községben foglalkozik a lakosság egyszerűbb háziipari cikkek készítésével: az évek óta fejlődő *válaszúti* kosárfonó-szövetkezet már állandóan dolgozik az E. G. E. támogatásával, a tordaszentlászlói favillafaragók s a magyarfenesi kerti butor csinálók már messzebbre is elhazálnak készítményeikkel. Ahol többen s állandóan foglalkoznak e telen, ott szövetkezetek alapját vetette meg.

A jelentés elején levő adatok alapján a mult év állattenyésztési s földművelési képe vázolatik, Ugyanott talál helyet a »székely-akció« üdvös mozgékonyosságának számos adata, igazolásul annak, hogy ezen állami szervezet nemcsak a székely falukkal, de magasabb intézményekkel is kontaktusban áll, ez s a kolozsvári állattenyésztési kerület szinte példát mutatnak arra, hogy érintkezésben lévén az E. G. E.-vel, saját munkájuk is láthatóbbá válik, de az egylet is jobban s hamarabb rátalál: hol és miként kell segíteni. A jövőre tehát nem árt, ha minden királyhágóntúli köz- és mezőgazdasági faktor sűrűbben keresi fel az E. G. E.-t vagy annak szaklapját.

— Jobb és megbízhatóbb

— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
kaphat.

Gazdasági főzelék- és

virágmag

beszerezhető a

Magyar mezőgazdák szövet-
kezeténél Budapest
V. Alkotmány utca 31 szám.

Arjegyeket ingyen és bérmentve küldünk.

Kolozsvár fejlődése szempontjából igen fontos volt, hogy folytatták a régi faiskola telek parcellázását: s jelentékeny tőke gyűl- vén be, máris felmerült egy állandó egyleti székház építésének terve. Ami Kolozsvár emelésére is szolgál! A *heremagtisz- titó raktár* is a gazdák előnyére dolgozik, mert múlt évben is 114 tételben 145.460 kgr. magot tisztított. A *katonai rozskorpá- ból* 633 q-t osztottak ki a jelentkező tagok közt, ebből a kolozsvári kisgazdák 133 mmázsát kértek és kaptak.

Megmozgatta az egylet a kolozsvári gazdasági felsőbb iskola ügyét is, mely ré- ven az első munkálatok megkezdődtek; a budapesti telepítő s parcellázó bank infor- mátiojául egy értekezletet tartottak.

Az őszi elején Nagyenyeden egy sike- rült s látogatott mezőgazdasági kiállítást rendezett, melyen különösen a szőlő s gyü- mölcs kollektívok voltak remek, de sike- rült a gépkiallítás is. Ez alkalommal kioszt- tatott 36 érem, 64 oklevél s pénzdíjakban 880 korona! Itt említjük fel, hogy az egylet a juniusi bukaresti kiállításra is előkészít egy kirándulást.

Ami az egylet. beléletét illeti: az év folyamán 12 gyűlés s értekezlet tartatott, az elintézett ügydarabok száma 581 drb. A vagyon 360.811 kor., ebből takarékbetét 180.020 kor., nyugdíjalap 14.474 kor.; az ingatlan értéke 92.639 korona. 1906-ra ki- adási előirányzat 24.769 korona.

Ezúttal csak a főbb adatokat s tevé- kenységet vázoltuk, de beszámol az »Év- könyv« sok kisebb mozzanatról is: jele an- nak, hogy az egylet különleges gazdasági életünk legkisebb lüktetését is figyeli, de a hazarész boldogulása okából országos dol- gokban is jelen van, szívből üdvözljük az E. G. E. t évi közgyűlése alkalmából.

Borona.

Erdély szőlő és borgazdasága.*)

Általános megjegyzések.

Erdély tizenöt megyéje közül csak három- ban (Brassó, Csik és Háromszék vármegyé- ben) egész ismeretlen a szőlőművelés. Nagyobb jelentőséget azonban csak hat megyében lehet ezen gazdasági ágának tulajdonítani, vagyis ott, hol ezer hektárnál (1600 kat. holdnál) több szőlőt találunk.

Az 1903. évi statisztikai adatok szerint volt:

	hektár szőlő
Alsó-Fehér vármegyében	3450
Hunyad	1437
Kis-Küküllő	3001
Maros-Torda	1748
Nagy-Küküllő	2634
Szeben	2304

Vagyis ezen hat vármegye szőlői $\frac{3}{4}$ ed részét teszik a Királyhágón túl számon tar- tott összes szőlőknek, melyek 18,097 hektárra rugnak. Ezen összterületből jelzett időben 5395 hektar tekintettek filloxera által megtámadott- nak, amely azonban még részben termést ho-

zott, míg 3279 har mint elvénült szőlőterület tartatott nyilván. Immunis homokterületen fekszik ezen feljegyzés szerint 963 har, mely tehát az elpusztulás veszélyének nincs kitéve. (ebből új ültetés volt mindössze 49 har.) Te- kintettel arra, hogy Erdélyben szőlőültetésre alkalmas homokterületek csak itt-ott találha- tók a folyók mentén, ezen fekvések pedig a késői fagyoknak erősen ki vannak téve, a ho- moki szőlőművelésnek általában itt nagyobb jelentőséget nem tulajdoníthatunk.

A filloxera által megtámadott területből 1903-ban 685 har lett gyérités által fentartva, mely eljárásnak ezen a vidéken úgy látszik alig van jelentősége s így szénkénegezés alá új ültetések ma már nem is történnek.

Különös ironiája a sorsnak, hogy éppen ott, ahol a szénkénegeforrás legközelebb (Za- latna, Alsó-Fehér vármegye magyarigeni járá- sában fekszik), a filloxeralepett szőlők alig $\frac{1}{7}$ ed részét lehet gyéritéssel az elpusztulástól megóvni. De általában is a szénkénegezéssel Erdélyben igen kedvezőtlen tapasztalatokat szereztek, s így hosszabb idő óta gyéritéssel fentartott szőlő egyáltalán nincs is. Azok, a kik vagyonuk pusztulását ezen eljárással ideig-óráig el akarták odázni, csakhamar arra a sajnos tapasztalatra jutottak, hogy ezen módszer náluk nem válik be és a siker mérve a ráfordított költséggel nem áll arányban.

Szerencsére annál hathatósabb felújítási eszköznek bizonyult az *oltványokkal* való tele- pités. Két év előtt ugyan még csak 946 hek- tárt (körülbelül 1650 kat. holdat) mutatott ki a hivatalos táblázat, de azt hisszük, nem té- vedünk, ha azt állítjuk, hogy ezen idő óta a nemesített amerikai ültetések száma majdnem megkétszereződött. Utunkban legalább igen sokfelé láttunk 1-2 éves telepítéseket.

Ezzel szemben az 1897 iki miniszteri je- lentés szerint még csak 229 katasztrális hold (130 har) oltott volt található. Vagyis 8 év alatt az új eljárás szerint telepített szőlők területe minden valószínűség szerint 12-szere- sére emelkedett a réginek.

A szőlők pusztulására és az amerikai oltványokkal való felújításra vonatkozólag a következő összeállítás derít világosságot:

1898-ban volt Erdélyben	22,414 har
1899-ben	21,871 "
1900-ban	21,075 "
1901-ben	20,759 "
1902-ben	19,388 "
1903-ban	18,097 "
szőlő, ebből amerikai ültetés	268 har
"	429 "
"	523 "
"	655 "
"	688 "
"	946 "

Ezen kimutatásból kettő tűnik ki. Az egyik az, hogy a filloxeravész hat év alatt 20%-át pusztította el a régi szőlőknek. A má- sik az, hogy ezen idő alatt az elpusztult 4317 hektár szőlő helyébe mindössze 678 hektár amerikai oltványtelepítés lépett. Vagyis ennek alig 15%-a újított fel amerikai vesszővel. (Az egyéb új ültetés alig tesz ki 5%-ot)

Ily módon haladva, mikor még évről-évre a szőlőtetű sokkal több régi ültetést pusztít el, mint amennyi újat annak pótlására készí- tenek, természetes, hogy a termés mennyisége Erdélyben évről évre csökken és dacára a rekonstrukció újabb fellendülésének, még be- láthatatlan az idő, mikor fogja ezen sülyedés a legalacsonyabb színvonalat elérni.

Erdély éghajlata általában hidegebb mint Magyarország legtöbb borvidéké. Tele rend- kívül kemény, többnyire sok hóval megáldva,

mely annak bár zordságát emeli, jótékony hatást is gyakorol: megóvja a rosszul takart tőkét az elfagyástól és tartaléknedvességgel látja el a termőföld alsó rétegeit. Tavaszra ké- sőn (április közepén) kezdődik, de akkor eléggé megbízható s így a lejtőkön fekvő szőlők csak ritkán szenvednek a késői fagyoktól, nyara meleg, sőt forró, csapadéokban azért bővelkedő.

Ez volna az általános szabály. Az idei év mindennek az ellenkezőjét hozta meg. A tél száraz, de szerencsére nem túlhideg volt, a tavasz korán kezdődött, a nyár közepe óta esőt a legtöbb vidéken nem láttak. Oly tartós, forró szárazságot, mint az idén, évtizedek óta nem észleltek Erdély-Hegyalján. Meg is látszott a következménye. A dúsán megrakott tőkéken megsült a termés, a furmint (som), az olasz rizling néhol csak száraz gerezdeket adott, melyek sajtolásra is alig érdemesek, a többi tipikus erdélyi fajta is apróbb maradt, mint más éveken.

Az őszi időjárás a szőlő érésének rend- szerint s így az idén is kedvezett. Nappalai melegek, sőt forrók, éjjeli hűvösek, harmat- ban gazdagok, mely az esőt is pótolhatja. Egész héten át tapasztaltuk, hogy a nap fo- lyamán a hőfok a déli fekvésű szőlőkben 28-30° C-ra is felemelkedett (szeptember má- sodik felében!), míg az éjjelek oly hidegek voltak, hogy fagytól kellett tartani.

Az őszi időjárás megbízható volta lehe- tővé teszi, hogy a szüretet nem kell korán kezdeni. Október 15-20. előtt a hirnèvre tartó szőlőkben sehol nem szüretelnek. De akkor azután iparkodni kell a szőlő szedésé- vel, mert viszont november legelején már rendszerint megjön a hó és a fagy, úgy Szent Imre napjáig (november 5.) a szőlőtőkék be- takarva legyenek.

A *talajviszonyok* általában kedvezők. A merre csak jártunk (Celna egy részének és Nagyenyed kivételével), mindenütt a legjobb Ripária-talajra találtunk. Homokos és tele- vénydús agyag, nem túlkötött nyirok, mely néhol vasban felette gazdag (pl. Gáldon és Magyar Igenben) szolgáltatja a legkedvezőbb fekvéseket. A nagy mérszertartalom csak nagyon elvéve zavarja a felújítást, pedig Erdély kli- mája mellett már a csekélyebb mérszázalék is jobban érvényesül, mint Baranyamegyében vagy a Tokaj-Hegyalján.

Igy természetesen a Riparia portalis uralja a tért, mellette csak csekély jelentő- ségre tettek szert a Rupestris meg a Solonis, mérszálló amerikai hybridékkal pedig senki sem vesződik.

A *vegetáció* általában erős, sőt néhol (Sárd, Magyarigen) valóban impozáns. A két éves tőkék öles, sőt 3 méteres hajtásokat hoz- nak, az idősebb, teljes termésben levő tőkék mellé egyes gazdag talajon álló szőlőkben nem az anyaországban megszokott 150-180 cm.-es karókat, hanem valóságos komlópóznákat szur- nak a földbe, melyek magassága néhol a 3 $\frac{1}{2}$ -4 métert is eléri. És m-g azt is túlnövik az éves hajtások, úgy, hogy létráról kötözik, rudra erősített kaszákkal csonkazzák őket. Mintha a mesék országában járnánk, hol az őserő buja fejlődésnek indít mindent...

Már Nagyenyeden, Miriszlón, vagy a szá- szok földjén Medgyesen, Zsidván bizony már távolról sem oly gazdag a tenyészet. Ott már trágyaéhes a föld és fokozott gondozásban kell részesíteni a tőkét, hogy bőven terem- jenek.

A szőlők legtöbbje hegyoldalokon fekszik. És pedig nemcsak a déli vagy délnyug- gati és délkeleti fekvéseket tudják jól értéke- síteni, hanem a nyugati, keleti, sőt északkeleti

*) A M. Sz. O. E. által kiadott erdélyi tanul- mányúti jelentésből. Szerk.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árbraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

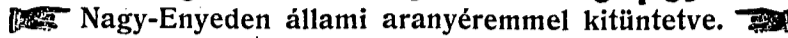
= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerezt 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

és északnyugati lejtőket is, ha egyébként a tenyésztési feltételek kedvezők. Így a sárdi határban mutattak egy magában álló elég magas dombot, melyen a filloxera előtti időben mind a négy oldalon szőlő volt telepítve. Valami katolikus rend tulajdona az a jelenleg még kopár szőlő terület.

A betelepített hegyoldalak a menetelestől a legmeredekebbig mindentféle szög alatt hajlanak a függélyes felé. Vízlevezetokról, épített csatornákról, iszapfogó gödrökről pedig még tíz év előtt senki sem gondoskodott. Így persze nem csuda, hogy a termő réteg apránként felülről mind lecsuszott az aljba. Hogy ez gyorsabban és a szőlők nagyobb rombolásával nem történt meg, az csakis annak tulajdonítható, hogy a régi szőlőket nem forgatták, sekélyen kapálták és minden rendszer nélkül ültették, döntötték s így természetes akadályokat állítottak a lerohanó vízárnak. A mai telepítési rendszer mellett ez persze nagyon meghosszúlhatná magát. Így hozzá is fogtak a telepítés melléképítményeinek gondozásához. Iszapgyűjtő gödrök mindenütt vannak a hegytetőre vezető kocsitútak mentén pedig többnyire ott van a vízlevezető csatorna, vagy pedig a begyepesített út belső része szolgál egyúttal vízvezetőül.

A nagyobb uradalmi szőlők földmunkálatai mintakul szolgálhatnak az anyaország-nak is nem egy vidékén.

Ami végül a szőlők tengerszintfeletti magasságát illeti, úgy az általában felette áll a szorosán vett Magyarország szőlői szintjének. Mig nálunk a legtöbb szőlő 150—300 m. magasságban lelhető és az ezen túleső fekvés már ritkaságszámba megy, addig Erdélyben az ültetések tengerszintfeletti magassága rendszeresen 250—350 m. közt ingadozik, de a 400 méter feletti telepítések sem ritkák, nem hagyván említés nélkül azt, hogy például Zsidvén 500 m.-nyi magasságba is akadtunk szépen tenyésző új ültetésekre.

Anis.*)

Pimpinella anisum. L.

Az anis az Ernyősvirágúak (Umbelliferae) családjába tartozó egynyári növény, mely Egyiptomból és Szíriából származik. Nálunk elvértve fűszernövényül termesztik.

Alsó levelei kerekded szívalakúak, a felsők szárnyasok; virágai fehérek, ernyős virágzatokat alkotnak. Szára 30—50 cm. magasra nő, ágas bogos, szürkészöld színű. Az egész növény, de kivált a magja, levele is, ha szét-dörzsöljük szagos, kellemes illatú.

Az anis magját, helyesebben a termését, fűszernek, likőrkészítésre is használják. A gyógyárkereskedők *fructus anisi*, vagy *anisum vulgare* név alatt árulják; belőle állítják elő az anisolajat (oleum anisi), mely jellemző zamatját okozza. Az anis termése tojásdad,

* Mutatvány Pátr Béla „A gyógynövények termesztése“ című munkájából.

bordázott, a köménymaghoz hasonló, de valamivel nagyobb, legfeljebb 5 mm. hosszú és 3 mm. széles. Ize édeskés, rágya kissé csipős. Az anis a melegebb éghajlatot szereti s ezért leginkább a borteremő vidéken sikerül a termesztése. Legjobban sikerül meszes vályogtalajon. Az anis jó erőben lévő, de nem frissen trágyázott, jól átmunkált földet és verőfényes, napos helyet kíván. Jó trágyás kapás után vetni. A bevetendő földet őszkor mélyre felszántjuk, kora tavasszal újra megszántjuk és megfogasoljuk.

Az anis korán vetendő, különben nem sikerül, mert magja nehezen csirázik, azért a vetést jó már április első hetében bevégezni.

Az anist 30 cm. távoli sorokba vetik. Vetőmagszükséglet kat. holdanként 5—9 kg. Kikelés után a sorközöket meg kell kapálni s a növényeket 10—15 cm.-re meg kell ritkítani. Virágzásig még egyszer meg kell kapálni és gyomtól meg kell tisztítani, mert az anist könnyen nyomja el a gyom. Az anis igen egyenlőtlenül érik. Aratásával addig várnak, míg a későbbben termések is beérnek, ez augusztusban szokott bekövetkezni. Ezt megelőzőleg azonban célszerű a középső virágernyőket kivágni, hogy a magjuk ki ne peregjen. Az aratás idejét jelzi, ha az anis szára sárgul, a terméskéi pedig a főszáron barnulni kezdenek.

Az anist kaszával vagy sarlóval levágják, avagy pedig kinyűvik és kis kévékbe kötik. A kévéket a napon, kisebb termelésnél a padláson vagy a csürben széttergetik, utóérés és megszáradás végett. A levágott anist óvni kell a megázástól, mert könnyen megfeketedik és értékéből sokat veszít. Ha megszáradt az anis, kicsépelik és kirostálják. Az anis hozama k. holdanként 3—5 q. mag és 10—15 q. szalmatermés, mely utóbbi takarmánynak felhasználható. Ára változó, jelenleg 100 kilóját 40 koronával fizetik.

Az anis legértékesebb, ha szép zöld, ellenben ha szürke, barna tarka vagy fekete színű, akkor már nem olyan becses. A termés minőségére az is nagy befolyással van, hogy több vagy kevesebb föld van e benne. Az anistermesztés tekintetében első helyen áll Oroszország. Ott a legtöbb anis. *Krasnoje* és *Alexenka* őszi anisvásárjai nevezetesek.

Az 1905-iki orosz anistermést körülbelül 1.360.000 kg.-ra becsülték. 1904-ben és 1902-ben jóval nagyobb volt az orosz anistermés, míg 1903-ban nagyon gyenge termésök volt az orosz anistermesztőknek. A kisebb termés és a készletek fogyása miatt 1905-ben igen emelkedett az anis ára. 1904 őszén q-ját kb. 30 márkával fizették, míg 1905-ben az árak tetemesen emelkedtek. Oroszország után újabban Macedónia szerepel, mint nevezetes anistermelő ország. Macedónia anistermése körülbelül fele szokott lenni az oroszoknak, Bulgária és Rumélia leginkább pedig Keleti Rumélia veszedelmes versenytársa lett pár év óta az orosz anistermésnek. A ruméliai anist nagyon jónak mondják, úgy a szem nagyságára és

külsejére, valamint a zamatjára nézve. Minőség tekintetében azonban az összes országok anisát fölülmulja a spanyol anis, melyet szép külseje és nagyfokú tisztasága miatt legtöbbször becsülnék és legjobban megfizetnek az olajgyárosok. Ezeken kívül szerepel még a világpiacra a hollandiai és az olasz anis is. Nemrégiben Algierban is fölkarolták az anistermesztést. Azelőtt Thüringia és Morvaország is nevezetes helyet foglalt el az anistermesztés terén, de ma ezek a vidékek már alig számítanak az anis-piacra. Mig azelőtt Chile is szerepelt, mint aniskiviteli ország, addig újabban megszűnt az lenni. Ugy látszik, most maga dolgozza föl termesztett anisát.

A különböző származású anis olajtartalma a következő volt:

a chilei anis	1.9—2.6
a bolognai anis	3.5
a pugliesi anis	2.7—3.0
a macedóniai anis	2.2
a morvaországi anis	2.4—3.2
a mexikói anis	1.9—2.1
a keletporoszországi anis	2.4
az orosz anis	2.4—3.2
a spanyol anis	3.0
a szíriai anis	1.5—6.0
a thüringiai anis	2.4% olajat

tartalmazott.

A jégeső és az ellene való védekezés.

Már régen elszokott az ember attól, hogy az időjárás szeszélyeinek szó nélkül alávesse magát. Mig nem ismert a védekezésre más módot, a kuruzslókhoz, „esőcsinálók“-hoz fordult segítségül. Ha valamely falu, város fölött vesztjósuló felhők tornyosultak, körmeneteket tartottak, imádkoztak, a harangok pedig szakadatlanul zúgtak, amíg a felhők el nem húzódtak. Egyes vidékeken még mai napig is szokásos a harangozás, a mikor a községet jég vagy más zivatar kerülgeti. 3 természeti jelenség foglalkoztatja leginkább úgy a fizikust, meteorológust, mint gazdát egyaránt. E három jelenség: a villám, jégeső és szárazság. Az elsővel már megegyeztek valahogyan, lefut azon a vassodronyon, amit számára kitétek. Nem úgy a jégesővel. Hiszen jóformán nem is tudjuk, hogy miképpen képződik a magasban a jég. Annyi különféle a teoria erről, hogy el sem lehet igazodni közöttük. Minden év egy új teoriát hoz, amelyek néha nem egyebek, mint régebbi teoriák megföldözött, vagy éppen kifordított ruhában. Legjobb, ha egy ily jelenséget megfigyelünk.

Füledt, forró nyári napokon, mikor a vizpárával telített légkör ijesztő nyugalomban várakozni látszik — rendszeren a délutáni órákban nehéz, sötét gomoly felhők tornyosulnak össze a láthatáron, mindig magasabbra-magasabbra emelkednek, fejeikről leválnak egyes felhőfoszlányok és bekalandozzák a tiszta két zenit, sötét árnyékot vetnek a földre és magasabbra szállnak, míg végre pára alakjában eltűnnek, jelölül annak, hogy harc kez-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Dívtos férf ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1005

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakozat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

dődött a magasban az alsó és felső légáramlat között. A sötétség és világosság ezen harca órák hosszat is tarthat. A magasban egy aránylag meleg, zivataros szél kerekedik, mely a felhők csúcsait foszlányokban magával ragadja s elpárologtatja. A felhők víztartalmának ezen elpárologtatása a meleg rovására történik, a meleget pedig a felhőktől veszi s így — lehülve a víztartalom, megkezdődik a jégképződés. Ez a lehülés a felhők legmagasabbban fekvő rétegeiben kezdődik. Itt találunk azután egymással apró hókristályokat, kapcsolatban 0 fok alatt lehűtött vízzel, közlül légholyagocskákkal. Ezek képezik a jég magvát. A felhők középső részén vízsepek vannak, ugyancsak 0 fok alatt lehűtve, ezeknek csak a legcsekélyebb mozgás kell és rögtön megfagynak. Ha valami úton-módon tényleg mozgásba jön a tömeg, a légtestecsek köré vékony jégréteg rakodik le és ugyancsak magvait képezik a jégnek. A felhő legalsóbb rétegeiben a víz nincs 0 fok alatt lehűtve. Ez az alsó víztömeg adja meg aztán a mag erős, vastag burkolatát.

Ezen teoriát a jég mikroszkopiai vizsgálata is igazolni látszik. A jégben vannak ugyanis legbelül összepréselt jégkristályok, levegő és jégrétegek, melyek mindazt bizonyítják, hogy az a jég a víznek a fagypontra alatt való lehülése következtében jött létre.

2000 m. magasságban ráakadtak már olyan felhők, melyeknek víztartalma — 10 foknyira volt lehülve és ezen tömeg a leggyengébb mozgásnál egyszerre, egész terjedelmében megfagyott.

Ezen teoria azonban nem magyarázza meg, hogy a jégtestek miképp vesznek tel-mogyoró, dió, sőt tojásnagyságot is? Nehány fizikus kísérletei alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a jég negatív, a fagypontra alatt lehűtött víz pedig pozitív villanyosságot tartalmaz, már most a — villanyossággal telített jégmagvak magukhoz vonzzák a + villanyossággal telt vírzészeket és ezáltal folyvást nagyobbodik.

Ez és több ehhez hasonló teoria több út-módot jelöl ki a jégeső elleni védekezésre, mielőtt azonban arra rátérnénk, vessünk egy rövid visszapillantást a multra, hogy miképpen védekeztek ily esetekben a régiek. Leonardo de Vinci, a mérnök, természettudós és művész, azt állította, hogy Vincenza környékét könnyen meg lehetne menteni a jégeső pusztításai ellen. Elegendő volna, azokra a hegycsúcsokra, a honnan a jégeső jönni szokott, néhány mozsarat felállítani és a felhők közzé löni, úgy azok okvetlenül szétszakadoznak és eloszlanának. Hogy az ő indítványának volt-e valami eredménye, nem tudjuk, de a 18-ik században az osztrák Alpesek vidékén, Franciaország és Olaszország némely vidékén, nagyban járta a felhőkre való lövöldözés. Mária Theresia pedig a stájer alpokban lábrakapott felhőlvöldözést azzal akarta megszüntetni, hogy óriási pénzbüntetést szabott arra, aki még elűzi a felhőket, mert ezáltal a zivatar és a jeget a szomszéd földjére tereli át. Ezen tilalom dacára, titokban mégis igen sokáig tartotta fenn magát a felhőlvöldözés, századokon keresztül, míg 1896-ban Windisch-Feistritz polgármestere: Stiger ismét a nyilvánosságra hozta, Neki ugyanis a Bacherhegy-ség déli lejtőjén kiterjedt szőlő-telepei voltak és termését majdnem minden évben elverte a jég. Egy dróthálót akart kifeszíteni a szőlő

lője fölé, de minthogy az nagyon drágának bizonyult, már ki akarta vágatni a szőlőt s utoljára még meg akart próbálkozni a mozsarakkal. Az eredmény meglepő volt, amelyről a következőkben számolunk be.

(Vége következik.)

IRODALMI SZEMLE.

Könyvismertetés.

A gyógynövények termesztése. Irta: Páter Béla, a kolozsvári gazdasági tanintézet r. tanára. Az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvkiadó vállalatának 51-ik füzeté, megrendelhető az E. G. E. pénztáránál (Erdélyi bank) egy koronáért.

Gazdasági szakirodalmunk egyik legszorgalmasabb művelőjének ezen újabb füzetét olvasgatva, nem tagadhatjuk el azon régies impressziókat, melyek az igaz magyar világ nemrég multjából tűnedeznek elénkbe. A multnak helyenként foszladozó fátyola mögül legelsőbben is a jó falusi kuriák, parókiák, gazdatiszti lakok hét szilfával és diófakkal beárnyékolt, muskátllékkal, rozmaringgal, számos jóféle palántákkal körülözgett falusi kertjei tűnnek elő. Azok a kedves emlékü csodaterületek, amelyekben szem, száj, szív és lélek, de a gyomor is mindent megkaphatott, ami hasznos s kellemes volt. A sok-sok falusi drágaság közül került ki az imádságos könyv levelei közé a szagos levendula, az ősi sifonok rendbe rakott patyolat ruhái közé az izsó, tiszteletesné asszonyom házi patikájába a sok Istenadta szív-, s gyomorérősítő liktarium; fejfájás-, oldalszúrás mulasztó füvekből főzött kenőcs; tisztartóné asszonyom híres almáriumának konty- és nem konty alá való italokai; a kuriák nemzeti asszonyai s urleánykájának keszkenő s ruha szagcsitója, májfolt vesztője, orca tisztítója herbáit is megtermette a ritka fajú ringlófák alja. . . .

S egyszer csak fordult a század kereké: a falusi kiskertek illat- s fűszertermelő poesise helyébe erőszakosan feltűnt a nyugat drógtermő gyáripára: s a mi népünk is az idegen portékák után rohant, a haladó korral megkivánta az exotikus illatokat s italokat s a gyorsan ható chemiai orvosságokat: s a levendula, az izsó, demutka s sok más kedves magyar növény, a nép, az istenadta nép kertjeibe talált csak szerény menedéket.

A divat azonban újra felkarolja a már-már feledésbe menő ezerjő füveket, s termelheti a földmivelőkkel sok hold területen, mázsaszámra, hogy a gyárak tisztító gépein át, szerte ömöljék a nagy fogyasztó piacokra.

Tehát éppen idejében jelent meg Páter Béla füzeté. A külföld már felénk is tekint, a statisztika igazolja, hogy némely herbánkból erősödik a kivitel s hire jött annak is, hogy amit termelünk, annak a minősége is jó. Ha tehát a világpiaconak kell a portékánk, miért ne termeljünk sokat, többet, mint amennyi a falusi kertek útszegélyein nőtt!

Szerencsére már vannak kísérleteink, tapasztalataink is e téren, termelnek herbákat: Nyitra Csáriban, Rácalmásan, Gerendáson, Makón, Bács-Petrőcén s sok másfelé is kisebb méretben, sőt állami kísérleti telep is áll pár

év óta a Segesvár melletti Fehéregyházán De Páter Béla maga is foglalkozik e téren is kolozsmonostori kísérleteiben: s így sok jó adat s tapasztalat birtokában: igazi gyakorlati, hasznos munkát irhatott.

A tiz ábrás, 80 oldalos füzetben csak a legfontosabb gyógy- s fűszernövények termesztését, kezelését s értékesítését írja le, amint következnek: borsosmenta, fodormenta, zsálya, méhfű, demutka, levendula, mályva, tulesz, *piretrum*, nemes székfű, majoránna, benedekfű, ruta, izsó, mustár, ánis, fénik. korrandrum s a köményről.

Cssk azt írja le, amit itthon is sikerrel lehet természetien, melyhez alig kell több tudás, mint a régi levendulás kertek pepeseléséhez kellett: csakhogy éppen olyan *ügyszereget* is kell. A szedésben, szárításban s kezelésben már újabb módokat ír le, hiszen kiterjedtebb termeléshez már más eljárások kellene. Nem tagadható, hogy sem uradalmi sem középirtokos üzembe nem ajánljuk ezen poetikus foglalkozási ágat; ez a parasztgazdaság, a kertész-ipar, az iskolakertek üzeme, termelési ága, a falukon azonban kiterjeszhető, akár csak Thuringiában, Szászországban s Morvatományban stb. Gyógyszerészeinknek, likörkészítőinknek, fűszergyártóinknak sem kell idegen után kapkodni: ha itthon, közel, bőven finomat s jobbat találunk. Végezetül hát újból a falu uraihoz: lelkészekhez, tanítókhöz, orvosokhoz, gazdatisztekhez s a nemzeti asszonyokhoz szólók: olvassassák sűrűn Páter Béla jó kis munkáját s karolják fel a már-már árván maradó falusi „szagos kertet.“

— r — s.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

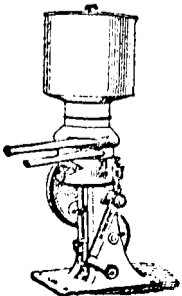
— Uj gazdakörök. Egyszerre négy uj gazdakör alakult Torda-Aranyos megyében, a Székelyhídi Viktor kirendeltségi tisztviselő közreműködésével. Ezek: Várfalva, Alsószentmihályfalva, Tordatúr és Tordaszentlászló. Az uj körök iránt mindenütt élénk érdeklődést tanúsít a lakosság, s így reméljük, hogy az összetartásban és együtt munkálásban rejző nagy erő e helyeken is megtermi áldásos gyümölcsseit.

— Méhészeti előadások. Az állami méhészeti vándortanítók f. évi április hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait:

1. Tóth János hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed. 17-én Marosszentkirályon, 18-án Tövisen, 19-én Mihálfalván, 20-án Tótfaludon, 21-én Alsó Maros-Váralján, 23-án, 24-én Déván a tanítóképezdénél, 25-én Karánsebesen a tanítóképezdénél, 26-án Szánkulon, 27-én Lugoson a földmives-iskolánál.

2. Nagy János hetedik kerületi székhelye Kolozsvár. 18-án Kolozskarán, 19-én Patában, 20-21-én Székesen, 22-én Jobbágytelkén, 23-án Oláhteleken, 24-én délelőtt Gernyeszegen, délután Sárpatakon, 25-26-án Görgény-szentimrén, 27-én Szabédon, 28-án a szabédi erdészeti kísérleti telepen.

— Meghívó. A Kolozsvári Gazdasági Egylet rendes közgyűlését 1906. évi április 17-én (husvét harmadnapján) d. e. 11 órakor tartja meg a Torna-Vivódában, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a mult évről, tervezet ez évre. 3. Pénztári szám-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

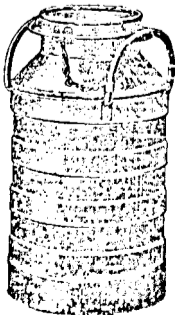
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kótás mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

adás felülvizsgálása, felmentvény megadása. 4. Folyó évi költségvetés megállapítása. 5. Két választmányi tag választása. 6. Indítványok.

A Csikmegyei Gazdasági Egyesület ez évi XIII-ik bikavására folyó hó 4-én tartott meg Csikszereében élénk felhajtás mellett, melyen a szomszéd Háromszék és Udvarhelymegye tenyésztői is részt vettek. Képviselve volt a vásáron Teleky Árvéd gróf drassói tenyészete is 8 drb. bikával. A vásáron jelen volt a kerületi állattenyésztési felügyelő, Likl Károly, ki a községek számára 10-15% kedvezményes áron, részletfizetés mellett mintegy 16.000 korona árban 31 drb. bikát vásárolt. A legdrágább bika 800 koronán, a legolcsóbb 440 koronán kelt el. Az átlagár 560 korona volt. A vásár élénkítésére mindenestre jelentős befolyással volt a földmívelési kormány azon intézkedése, hogy a szegényebb községek részére vásárolt bikák árából 10-15% engedtetett el. A gazdasági egyesület által ezen évről-évre rendezett bikavásár hovatovább nagyobb jelentőségűvé fejlődik s évről-évre szemmel láthatólag javul a vásárra állított tenyészanyag, ami a vármegeyi magyar erdélyi szarvasmarha-állomány biztos fejlődését mozdítja elő. A vármegeyi jellegű bikavásárokat a Csikmegyei Gazdasági Egyesület ezelőtt husz évvel kezdeményezvén, azóta majdnem minden gazdasági egyesület felkarolta és meghonosította ezen üdvös intézményt.

— Gyümölcsfa eladás. A nagyenyedi gyümölcsészeti egyletnél több száz darab 4 éves első osztályú Batul alma-oltvány van eladó, darabonként 60 fillér árban. Levélbeli megkeresések címe: Gyümölcsészeti Egylet Nagyenyed, Vincellérskola.

— Védőintézkedések az aratósztrájk ellen. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére, a megyebeli birtokosok elhatározták, hogy aratógép-szövetkezetet alakítsanak. Tíz földbirtokos máris 7000 holdat jegyzett. A tervezet szerint 50.000 hold területre elegendő aratógépet szereznek be, úgy, hogy aratási holdanként kiki minden évben 1 korona biztosítási díjat fizet. Öt év alatt az egész aratógépkészletet kifizetik. Ezért a vármegeye különböző helyein gépek állíttatnak fel, melyek jelentkezés esetén az illető gazda által igénybe vehetők s így részben erkölcsi hatással lesznek az esetleges munkát megtagadó aratókra, részben mérsékelt díj mellett holdanként 6 koronáért tényleg végezhetik az aratást. Az aratógépek a szövetkezet tulajdonát fogják képezni és az évi bevétel remélhetőleg nemcsak a költségeket, de a tőke kamatait is fedezni fogja. Az O. M. G. E. hasonló szövetkezetek létesítését javasoló átiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez — melyen a szövetkezés előnyeit kifejti.

— Szőlősgazdák gyűlése. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” a múlt szombaton tartotta meg a Köztelken rendes évi közgyűlését Zselénski Robert gróf elnökle alatt. Az elnök megnyitó beszédében utalt a Tisza-kormány által kötött olasz kereskedelmi szerződés előnyeire, amelyből kifolyólag borbehozatalunk 160.000 q-val csökkent, ellenben kivitelünk 40.000 q-val emelkedett. Örömmel konstataulta a vámközösség fentartását Ausztriával, mert így Ausztria továbbra is fogyasztója marad borfőlőslegünknek. Kívánatosnak tartja, hogy mindkét részről loyálisan valósítsák és hajtsák végre a vámszövetkezői szerződés. Vidéki bogyóújtó és raktározó szövetkezetek alakítását és a központban pedig egy borkiviteli szövetkezet alakítását javasolja a magyar borkivitel szervezése céljából.

Szigorítandónak tartja a borhamisításról szóló törvényt és örvendetesnek azt, hogy Ausztria is készül törvényt alkotni a borhamisítók ellen. Inti a szőlősgazdákat, hogy ne telepítsenek szőlőket túlrohamosan, mert így túltermelésbe esünk és ha már telepítenek, ne a síkságon, hanem a dombvidéken telepítsenek, mert csak ott terem kivitelre alkalmas, elsőrendű bor.

Utána Bernáth Béla alelnök Zselénski gróffal szemben az önálló vánterület mellett foglalt állást, majd Kosinszky Viktor értekezett a természetes és műborok közti különbségről, Ballay Jenő pedig a borügynöki visszaélésekről és azok megrendszabályozásáról. A közgyűlés jóváhagyta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, a zárszámadásokat és költségvetést és megejtette a választásokat.

— Szesztermelők közgyűlése. Hétfőn tartotta rendes évi közgyűlését Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnökle alatt a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete. Az elnöki megnyitó után Rubinek Gyula titkár terjesztette elő a választmány jelentését az egyesület múlt évi működéséről. A jelentés szerint az egyesület országos mozgalmat indított, hogy a szeszadózási rendszert szabályozó 1899. XX. t. c. lejártával a kontingens új felosztásánál a mezőgazdasági jogai érvényre jussanak. Megkezdte a szakértékesítő központ előmunkálatait. Az egyesület közbenjárására a gyógyászati célokra felhasznált szesz részére adómentességet engedélyeztek, állást foglalt az egyesület a szeszszállítási és áttöltési apadások leszállítására vonatkozó sérelmes miniszteri rendelet ellen, a szesz tőzsdei árjegyzése dolgában. Tervezte egy erjedéstani intézet felállítását. 1906. év folyamán erjedéstani tanfolyamot rendez. A jövő munkaprogramja az egyesületnek: mozgalom indítása, hogy a fogyasztási adóvonal már most felállíttassék; az ipari kontingens fokozatos kisajátítása és ezzel kapcsolatosan több új mezőgazdasági szeszgyár létesítése a szesz fokozottabb ipari felhasználására s úgy exkontingens gyárak létesítésére való törekvés; a szeszértékesítő központ felállítását.

— A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének közgyűlése. Ez a hatalmas, tevékeny és szépen fejlődő egyesület most tartotta közgyűlését Chorin Ferenc dr., főrendiházi tag elnökle alatt. Chorin elnöki megnyitójában azzal a káros hatással foglalkozott, melyet a jelenlegi politikai harcok az ország iparára, főképp pedig szépen fejlődésnek indult gyáriparára gyakorolnak. A magyar ipar csak akkor fejlődhetik, ha a magyar állam egészséges, életerős. Ez pedig a magyar állam addig nem lehet, míg alkotmányának teljes sértetlensége vissza nem állíttatik. A nagyszabású beszédet élénk helyesléssel fogadták a nagy számmal egybegyűlt tagok. Szóba került a közgyűlésen a kartellkérdés is, főképp a Kuriának ama legutóbb hozott döntése kapcsán, melynek értelmében a legfőbb magyar bíróság a kartelleket erkölcsstelen célzatu üzleti alakulatoknak minősítette. A közgyűlés erélyesen állást foglalt a kartellek ilyen megvádolásával szemben s Chorin elnök határozatilag kinyilvánította, hogy a kartellek a modern ipari életben a nagy vállalatok fenmaradásához okvetlenül szükségesek, azok erkölcsstelen alakulatoknak nem minősíthetők s ennél fogva a Kuria véleményével szemben a szövetségnek állást kell foglalni.

— Tűzok. A legtöbb tűz a cseléd alamuszisága miatt üt ki. A családtagok elmennek hazulról

és egyedül hagyják otthon a cselédet, aki elszenderül és a gyertya lobbra veti a csipke-függönyöket, vagy az asztal-terítőt. De ha a cselédnek barack pálinkát adunk, amelyet az Első Alföldi Cognacgyár r. i. gyárt Kecskeméten, akkor ez elősegíti éberségét.

1709.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitünő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálak.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönnevű bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt veszít és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és hányaügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt

(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapítókéje 40 millió korona. —

ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzügyviszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre 9.20%	40 évi törlesztésre 5.35%
20 évi törlesztésre 7.60%	42 1/2 évi törlesztésre 5.25%
25 évi törlesztésre 6.70%	45 évi törlesztésre 5.10%
30 évi törlesztésre 6.10%	50 évi törlesztésre 4.90%
35 évi törlesztésre 5.65%	65 évi törlesztésre 4.60%

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámitolás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egyesület”

bizalmi férfiai adnak véleményét.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölts szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyszinté több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdac alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 30 kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN

gyógyszerész

Pécsent, (Baranyamegye).

Megrendeléshez hatóságai engedélyt kérek mellékelni.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai söröződeje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű világos korona sörét

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Most a legjobb alkalom, amikor igazán szép I-ső osztályú szőlő-OJTVÁNY- és VESSZŐ olcsó pénzen kapható!

Bakator, Erdei, Ezerjő, Furmint, Leányka, Mézesfű, Mustos-fű, Ol és Rajn., Rizling, Szlankamenka, Veltelin, Alic., Bousche, Petit bousche, Cichant, Burgundi, Carbenet, Kadarka, Merlot, Chasl. Bl roug. Musc. Alexandr., Passatuti, Ottonel stb. stb. Ezre 160—180 kor. száza 18—20 kor.

Kiváló csemegék: Ezre 180—250 kor., száza 20—50 kor.
Legfinomabb és legújabb újdonság a „CSABA GYÖNGYE” érik már július elején, gyökereis ojtvány száza 70 kor., 10 drb. 10 kor.
Európai sima ugyanebből ezre 600 kor., száza 65 kor., 10 drb. 10 kor., drbja 2 korona.

„EZER ÉVES” gyökereis ojtvány száza 35 kor., 10 drb., 5 kor.

Európai sima ezre 60 kor., száza 10 kor. 10 drb. 2 kor.

Gyökereis 2 éves Ripar port. I. oszt. 35 kor., II. oszt. 30 korona.

Sima 1 „ „ Solonis I. „ 30 „ II. „ 25 korona.

Sima „ „ „ I. „ 18 „ II. „ 4 korona.

EUROPÁI sima vesszők: 860 legfinomabb és legújabb fajokban legolcsóbban: Árjegyzék, mely mindezek leírását, metszését, érési idejét, stb. tartalmazza, 68 a legszebb eredeti nagyságu fénynyomattal 75 fillér beküldése ellenében bérmentve. Megrendeléseket $\frac{1}{3}$ előleggel kér

WILLINGER MÁRTON szőlészete, Zomba, (Tolnamegye.)

Excelsior zöld ojtó gummi 98 % biztos megeredéssel 1 kgr. 35 kor $\frac{1}{2}$ kgr. 18 kor., $\frac{1}{4}$ kgr. 10 kor. HORDÓK: Több ezer Hl. még most is bor van benne, transport és ászok, mind igen jó karban s alig használt Hl.-je $4\frac{1}{2}$ —7 koronáig. 1688

Eladó mérlegek!

Egy tizedes magtári-, és I szekérmérleg, teljesen használatlan állapotban, Fairbanks-félék,

igen olcsón eladók.

Bővebbet a kiadóhivatal!

1683

Magyar Czirekipar Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-körút 32.

Sürgőnyezim: COLONIALE. Bankszámla a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnál.

TELEFON 85—60.

A legelőnyösebb feltételek mellett szerződik olasz seprő-czirok termeltetésére egy vagy több évre, melyre kamatmentes előleget is nyújt s mindennemű a termelésre vonatkozó utasítással készségesen szolgál.

Eredeti florenzi friss termésű vetőmagot a legmagasabb csiraképeséggel, beszerzési áron bocsájt termelőknek rendelkezésére.

Termelési utmutató könyvünket ingyen és bérmentve küldjük. 1697

Ujabb gyártási ágazatok felölelése és régiék felhagyása miatt a következő rendkívül olcsó árak mellett szállítok

EKÉKET

I vasu ekék R. 10. M. k. 20, 3 vasu ekék III. számú K. 60.
I „ „ R. 14. M. k. 35, 3 „ „ II. számú K. 50.
I „ „ D. 14. M. k. 35, 3 „ „ I. számú K. 45.

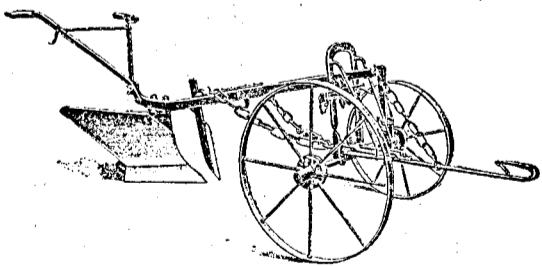
1449 Drössler Károly

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár VI., Váci-körút 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

Minden tapasztalt gazda tudja, hogy a jelenkor legjobb talajmivelő eszköze az

eredeti „BÄCHER“-féle aczéleke

Könnyű járása 1705

jó munkája

tartóssága

révén minden más gyártmányt felülmul.

Ekéim kizárólag törhetetlen aczélféjekkel készülnek.

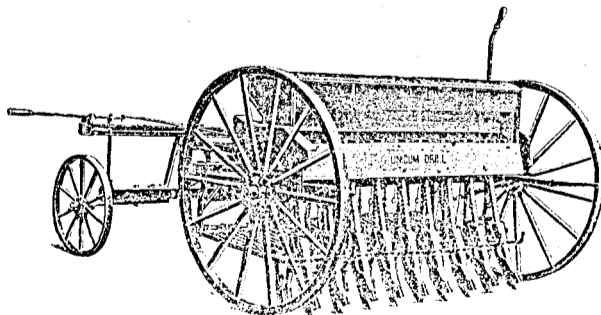
Arjegyzék és árajánlat ingyen és bérmentve.

Bächer Rudolf ekegyára.

Az eredeti »MELICHÁR«-féle

„UNICUM DRILL“

az egyedüli vetőgép, mely minden magmet a szerkezet cserélése nélkül akár sikon, akár dombos vidéken feltétlenül egyetlenesen vet.

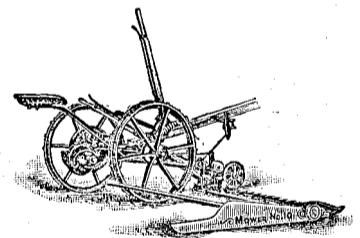

Előnyeit semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy már eddig 2500 dbnál több van forgalomban.

Kezelésének egyszerűsége valósággal meglepő.

Felvilágosítást és árajánlatot készséggel küld:

Melichár Ferencz vetőgép-gyára.

Az amerikai eredeti „Johnston“

gyártmányu fűkaszálók, maróbrató és kéveköti aratógépek és teljesen aczél gereblyék a legmegbízhatóbb gyártmányok.

Munkateljesítésükért a legmesszebbmenő szavatosságot elvállaljuk.

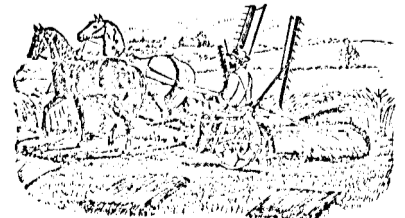
Ajánlattal és árjegyzékkel készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

és

Melichár F.

gépgyárak.

Magyarországi főraktára: BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár	Miskolc
Mátyás király tér 10.	Városház-tér 20.

Dés	S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér.	Főtér 9.

1729	Sárospatak
	Kossuth Lajos-u. 70.

Méltóságos Gróf Wass Béla
úr szentgotthárdi gazdaságában
van eladó 100 q.

vetni való tengeri,

ára helyben: 14 korona per q.
Szamosujvárt: 17 korona vevő
zsákjában. 1732

Bővebb felvilágosítást ad:

Keczán János

gazdatiszt.

Kitünő keresztezett
Szekely és Muskotály
Tengeri

bőtermő,

(Május végén vetve — már
szeptemberre beérett)**MAGNAK**Kapható métermázsánként 24 kor.
1734 ab: Brassó-Földvár.**K. Boér Olivér,**

Hidvég,

u. p. Brassó-Földvár.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság
1727 és iparüzem számára.Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.
Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó
nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Özv. gróf Pejaesevich Arthurné
mező-őri uradalmában **eladó**

500 klgrammon felüli mennyiségben
prima magas csiraképességű, rozsdának s megdülésnek
ellenálló

tavaszi vetőmagbuza, duppauai vető-
zab, nagyon szép búkkönymag

és kertben nemesített, igen korán érő

vetőmag szekely tengeri.

Értekezhetni Nagy Gyula intézőnél Mező-Ör.
U. p. Kolozs. 1711

Szőlőbirtokos urak
figyelmébe!

Ajánlja magát szakiskolát végzett, tel-
jesen kifogástalan jellemű, minden
megkívántató jó tulajdonságait iga-
zoló, három éves gyakorlattal bíró,
nős, 32 éves

szőlész.

1724 Czime:

Arad-Csála szőlőtelep.

Kiss János munkavezető.

Gróf Teleki Arvéd drassói ura-
dalmában u. p. t. és vasut: **Koneza,**
elsőrendű, erőscsontu, legelőn nevelt

magyar bikák,

polandkina tenyészkanok, pe-
kingi gácsérok darabja 8 korona,
fekete Orpington kakasok darabja
20 kor. szállíthatók. Pekingi kacsa-
tojások 8 kor., emdeni libatojások
és fekete Orpingtontojások 20 ko-
ronáért tucatonként előjegyezhe-
tők. Vetőmagvak I-ső minő-
ségben kaphatók.

1675. 1.

300-400

folyó méter 1" átmérőjű vízvezetéki vascső,
egyévi használat után olcsó áron **eladó.**
Értekezhetni Gróf Klebelsberg uradal-
mi intézőségénél Gerenden, (Torda-
Aranyosmegye). 1715.

Mótor-benzintminden fajsúlyban és mindennemű motorhoz
alkalmasat jutányosan szállít a**Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.**
brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást
illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-
séggel megadatik. 1687.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház
közelmében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-
utczában, még néhány jó fekvésű házhely **eladó!**

1596

Csatornázás, Vízvezeték, Villanyvilágítás!
Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E. titkári Irodájában Kolozsvártt, Petőfi u. 7. sz. I o. balra.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II, Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I, Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

Törvényesen védve: Minden utánzás és utánnyomás büntetendő,
törvény-nemtudás, nem mentésig:

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozta meg magának Thierry gyógyszerész Prégardából a köszönőlevelek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt.

Bíró: Azon kikötéssel, hogy a mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az ömaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatáskülső hasznontalan szereket és hamisítványokat s csakis a Thierry-féle balszámot és centifolia-kenőcsöt fogja meglopó hatásuaknak tartani. Az egészség törvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szervek elgyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban Thierry szerel szolgálnak és senkinek sem kell tovább hiábavalóan szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazzák.

A Thierry-balszám páratlan szer köhögés, katarrus, mellfájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronhitis, májelfajulás, gyomorgörccsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kis- vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcse a netovábbja a szerekeknek sebek és gyulladáskor, mell és mellkeményedéseknél, keléseknél, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelvényeknek, hólyagoknál és gyermekfelforréseinél. Megpuhít és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgezést és feleslegessé tesz minden operációt. Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezernyi elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkaphja.

A szerek szétküldése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési cím:

THIERRY A. gyógyszerész Pragrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Kapható: Török József és dr. Egger J. L. gyógyszerészeknél Budapesten, Vértés Lajos gyógyszerésznél Lugoson és minden nagyobb gyógyszerárban és drogueriában. 1723

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pragrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a **TAMBOUR**-féle kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadság a bármily rendszerű fegyvereknek rögtönai lökészenlétet ad és egyszetsmind absolute biztosítást

véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambor szabadság által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	460.000.— K.
Alapítványok	1.493.240.— "
Tartalékok	601.263.93 "
Összesen:	2,554 503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109 331.73 "
1904. " " "	72 438.23 "
1905. " " "	61,730.60 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint: az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

az igazgatóság.

1013

Eladó birtok.

A szolnokdobokavármegyei Oláh-Nyires határában közel a bethlen-naszódi országúthoz és az építendő vasúthoz

egy tagban

99 hold jó birtok

jutányos árban eladó.

Ajánlatok a Magyar Jelzálog-Hitelbank kolozsvári Képviseletéhez, Jókai-utca 2. sz. intézendők. 1716

Báró Huszár Károly abafájai gazdaságába kerestetik egy

gépész.

Évi fizetése 1200 korona. A ki már gazdaságban alkalmazva volt, előnyben van.

Bővebbet mond: 1714

az uradalmi intézőség

Abafáján, u. p. Szászrégen.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legolcsóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy pedig zsákot kérünk küldeni. 1423

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyuk Worthington és egyéb rendszerek szerint. Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

Gyakorlatban kitünően bevált.

Számos elismerés.

Nedves falak Istálló mennyezetek

gyökeres kiszáritása, tökéletes páramentesítése,
„KOSMOS“ hornyolt asfalt lemez alkalmazásával.

Részletes ismertetés az „Erdélyi Gazda“ 1906. évi 7. és 8. számaiban is megjelent.

GREIF ANTAL

okl. mérnök műszaki irodája

Budapest, VIII., Salétrom-u. 10.

— Telefon 89—24. —

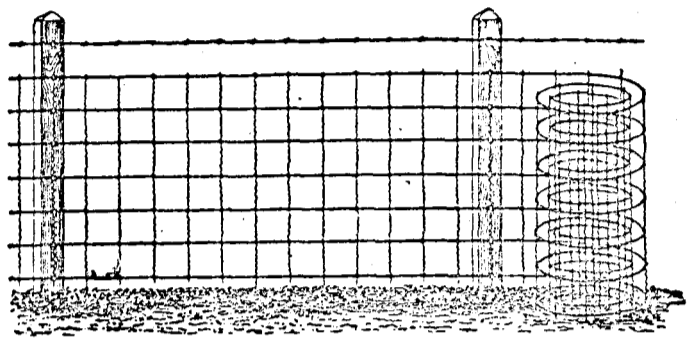
Mindennemű felvilágosítás, minta, ismertetés és költségvetés díjmentes.

1679

Képviselek kerestetnek.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólag **Hungária sodronyfonatát**, mint a leg-
szabadalmazott és legjobb **kerítési anyagot**, mely előnyeinek fogva felülmul minden
eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra nézve rend-
kívül fontos eme találmány előnyei: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1.50 méter magas-
ságban 1.8, 2.—, 2.2, 2.5 és 2.8 milliméter dróterösségükből.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm

Ár □-méterenként: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterösségben.

Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenként: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, földelésért és kezelési költségeket számítok négyzetméterenként 1 fillért, de egy
küldeménynél legalább 50 fillért.

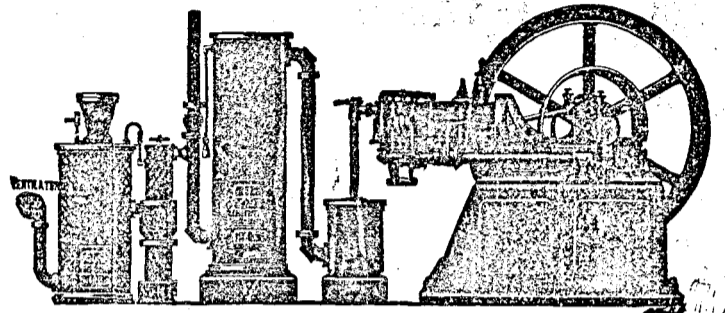
Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is megá-
toltja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmászást megnehezíti. A fonat csavart szálai —
mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessé-
ge; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. 1/2 m. magas fon-
at kapható az 1 m. magasnak közepén való elvágása révén.

Könnyű kezelés: Kézzel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyo-
zott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Ez által a fonat bármikor ismét leszedhető és
más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csav-
arok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodrony alkalmazva, a kerítés
tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenként 6 fillér, horganyozottan, 6
cm. tüsketávolsággal.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1699

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat, csinos és erős kivi-
telű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat sodronyfonat és kovácsolt
vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökörszárkosarakat, szikrafogókat,
szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Arjegyék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2—3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Mezőgazdasági Hitelbank r. t.

Budapest, V., Bathory-utca 5.

Bank-osztálya

előnyös feltételek mellett nyújt

Bérlet beruházási, Gazdasági szeszgyári,

Függő termési,

Hizlalási,

Dohánytermelési,

Tejgazdasági,

Szőlő és Borászati

1650 H.

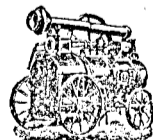
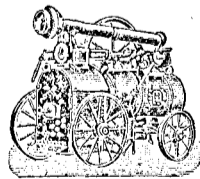
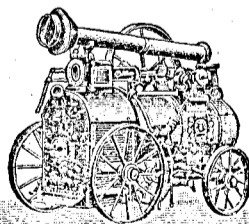
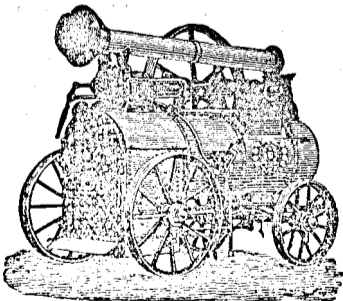
kölesönöket.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Budapest, Külső Váci-út 80. sz. (Révész-utca sarkán.)

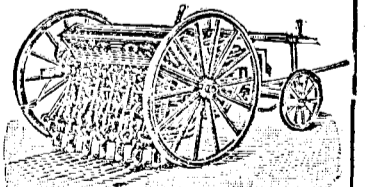
A m. kir. államvasutak gépgyára gépeinek
eladása. Mindennemű gazdasági gépek és eszközök.

Használt és javított lokomoblok
és gőzcséplőgépek.

1694

Saját gyártmányu
tolókeres rendszerű
vetőgépek.

Érdeklő-
dőknek felvilá-
gosítás díjtalanul.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi
szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu-
perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

VELARIN

Törvényileg
véde.

Kipusztít minden hálószerű, eres levelű gyomot,

mint:

Utifű, Aranka, Vadrepce, Szerbtövis, Konkoly, Buzavirág, Csalán, Moha stb.
irtványokat!

100—130 kilót tartalmazó ingyenes hordókban 100 kiló

== **Ára 24 korona** helyt budapesti raktáromon utárvétel mellett. ==

Most kell elhinteni, míg a palánták zsegek.

Számítalan elismerő nyilatkozat!

Teljes szavatosság a csalhatatlan sikerért!

Porszóró készülékek: Vulkán 30 korora, „Velarin“ 150 korona.

Szücs Ödön Budapest, VI., Nagymező-utca 66. szám.

1726

FIATAL
használt gőzcséplők

és **LOKOMOBILOK** elsőrangú gyártmányok, minden nagyságban gyárilag javítva szavatosság és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók: **Horvát és Herczeg cégnél, Budapest, VI., Lehel-utca 8.**
Allandó nagy raktár. Csereüzletek kötetnek.

1710.

„AGRÁRIA“ magyar gépforgalmi
résztvény-társaság
Mezőgazdák különös figyelmébe!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerek.

Acél gerendely.

Sürgönyeim: „Agraria“ Budapest, Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag
saját
hámorainkból.

1457

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

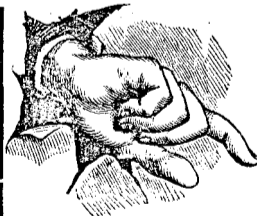
Gazdák figyelmébe!

Az eredeti pinzgau-i ló- és szarvasmarha tenyész vagy haszon-állatok bevásárlásánál, alólirott, mint a legnagyobb pinzgau-i faj törzstenyésztési szövetkezet üzletvezetője, szívesen rendelkezésre áll. — Allandó dús választék előrehaladott vemhes állapotú és fiatal üszőkben, fiatal ökrökben hizlalás céljára, nehéz ígás lovakban és prima tenyészállatokban. — Legnagyobb állomány: Bécsben 14/II. Jähringergasse 35. — Kérdezősködékre felvilágosítást adunk postafordultával, úgy Bécsből, mint innen. Vevőink minden gazdasági körből vannak! Számos próbavételt ajánl!

E. ENSMANN

a Piesendorf és Kaprun községeknek pinzgau-i szarvasmarha törzstenyésztési szövetkezetnek,
Pinzgauban, üzletvezetője. 1720

Távíratl cím: Ensmann. Piesendorf.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

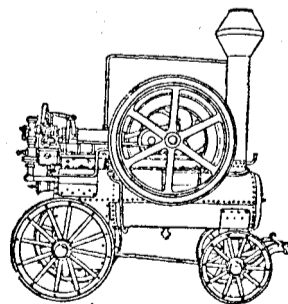
di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berquerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1691

Beck és Gergely

Budapest, V.,
Váci-ut 12.

1725 **Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.**

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.